

SVÍČKY

výroba a zdobení

Jaroslav Šabatka

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

Doporučení a pracovní postupy v této knize byly autorem ověřeny, přesto za ně nelze převzít odpovědnost. Autor ani nakladatelství neručí za jakékoliv věcné, osobní ani majetkové škody.

Jaroslav Šabatka

Svíčky

výroba a zdobení

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

obchod@grada.cz, www.grada.cz

tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400

jako svou 6548. publikaci

Texty a fotografie Jaroslav Šabatka

Sazba a grafická úprava obálky Marcela Veličková

Odpovědná redaktorka Jana Minářová

Chtěl bych zde poděkovat své kolegyni paní Evženie Zuzaňákové, která mi s knihou svědomitě pomáhala a přidala i mnohé vlastní náměty.

Počet stran 64

První vydání, Praha 2017

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© Grada Publishing, a.s., 2017

ISBN 978-80-271-9720-0 (pdf)

ISBN 978-80-271-0283-9 (print)

OBSAH

Základní materiály	4	Svíčky zdobené pigmenty	42
Další materiály	6	Skládané svíčky	44
Nástroje a pomůcky	8	Domeček v lese	44
Lití do forem	10	Segmentová svíčka	46
Lití svíček na plochu a ploché svíčky	12	Vánoční svíčka	47
Víceknotá plochá svíčka	13	Vánoční svíčka	48
Kulatá plochá svíčka	14	Malování a tupování	51
Výroba ozdob na svíčky	16	Svíčka se sněhuláky	51
Namáčené svíčky	18	Sloni	52
Rolované svíčky	19	Kříž s růží	52
Lampion	20	Zvířátka	53
Tvarované svíčky	22	Ubrousky na svíčkách	54
Svíčka ve tvaru knížky	22	Zdobení obtisky	56
Svíčka ve tvaru poupěte	23	Gelové svíčky	58
Kouskové svíčky	24	Čtyři roční období	60
Páskové svíčky	26	Řezané svíčky	62
Svíčky ve tvaru sýru	29	Misky z balonků	64
Svíčka ve tvaru plamene	30		
Víceknotá speciální svíčka	32		
Vlna	34		
Svíčky zdobené glitry	36		
Svíčky zdobené voskovými fóliemi	38		
Čarodějnice	38		
Liliová	39		
Lampion s pannou	40		

Základní materiály

Pro výrobu svíček používáme tyto materiály: **parafín, palmové vosky, gely, včelí vosk**

Parafín a parafínové směsi

Parafín je nejčastější materiál pro výrobu svíček. Musíme ale vybírat ten nejvhodnější. Nejdůležitější vlastnost je bod tání a tuhnutí. Pro nás je ideální parafín s teplotou od 56 do 64 °C. Nižší teplota způsobuje deformaci svíček např. v létě a na slunci. Vyšší je již rovněž pro svíčky nevhodná, protože špatně hoří. Další důležitá vlastnost je obsah oleje. My kupujeme parafíny s hodnotou do 0,5 %. Větší obsah oleje způsobuje přílišné skapávání svíček při hoření.

Parafíny se vyrábějí v různých formách – tabulích, pecičkách, šupinkách nebo v mikrogranulích. Pro nás jsou nejvhodnější pecičky, neboť se s nimi nejlépe pracuje. Tabule se musí složitě roztloukat, šupinky a mikrogranule se v létě spékají a manipulace s nimi je pak ještě horší.

Pro výrobu svíček však parafín nelze používat samostatně, neboť by se ve svíčce udělaly různé chyby. Například krystaly, které se vytváří uvnitř hmoty a na povrchu jsou z nich vidět bílé fleky. Dále bubliny, které se vytváří zejména v Lukoprenových formách, ale i další vady, např. nitkování apod. Proto do nich dáváme různé přísady – u nás nejběžnější – stearin, canditiv standard (universal), Kera + apod.

POZOR! Správná volba přísady je zásadně důležitá pro výsledek naší práce, proto jsou následující řádky velmi důležité a v žádném případě je nesmíme při čtení této knihy vynechat.

Stearin používáme tehdy, pokud nechceme materiál dále za tepla tvarovat – ohýbat, stáčet, řezat apod. Parafín se po přidání této přísady stane příliš křehký a začal by se lámat. Proto jej v podstatě vůbec nedoporučujeme. Hodí se jen pro lití svíček do forem bez dalších úprav. Dáváme jej cca 20 – 40 %. Zkoušíme nejprve menší množství, a pokud by nestačilo, přidáme. Čím větší množství přidáme, tím je svíčka bělejší až mýdlová. Stearin doporučujeme spíše začátečníkům.

Canditiv standard nebo **universal** je v podstatě materiál, který rovněž chybám ve svíčce zabrání. Jeho použití je ale složitější. Poměr zpravidla určuje výrobce a uvádí u výrobku, ne vždy ale to může být přesné. Záleží na šaržích – jak parafínu, tak canditivu, díky kterým se mohou některé vlastnosti lišit a dávkování tudíž upravit. Nemalý vliv mají také další přísady – barviva, aroma apod. Nicméně, při použití canditivu je parafín do určité teploty velmi tvárný, dá se ohýbat, stáčet, řezat apod. Svíčka zůstává ještě mírně čirá a průsvitná.

Kera⁺ je velmi kvalitní materiál, který mohou používat jak začátečníci, tak pokročilí. Dává se ho jen 1 % a i s tímto malým množstvím stoprocentně odbourá všechny možné kazy. Svíčka si zachovává úžasný lesk a bělost. Při zpracování je materiál jen o málo méně tvárný než směs s Canditivem. Nevýhodou je, že při lití na plochu se vrchní hladina zkrabatí a nelze jej tedy použít např. na ploché svíčky apod.

Palmové vosky

Palmový (nekrystalický) vosk se používá zejména pro míchání s parafíny, pokud chceme výrobu zlevnit, neboť je levnější než parafín. Dáváme ho 50 %. Výsledek je velmi pěkný, svíčka se vyznačuje vysokou bělostí. Ovšem pozor, nesmíme jej zaměnit za palmový krystalický vosk, se kterým by to nefungovalo.

Rozlišujeme **palmový vosk**, který nekrystalizuje a **palmový krystalický vosk**. Ten první je v podstatě použitelný pouze ve směsi s parafínem, jak bylo uvedeno v předcházejícím odstavci. Palmový krystalický vosk se však v poslední době pro výrobu svíček hojně používá, zejména pro krásné krystaly, které vytváří na povrchu. Nevýhodou je, že je relativně dost křehký a při zpracování se nedá nijak tvarovat, proto se hodí zejména pro nalévání do forem.

Gel

Gel je úžasný materiál, zejména pro svou dokonalou průhlednost. Jeho nevýhodou je, že při hoření zapáchá a dýmá. Našli jsme ale jeho využití při kombinaci s normálními svíčkami, jak je uvedeno v kapitole o gelových svíčkách v závěru knihy. Existuje také tvrdý gel, který ale téměř nehoří, proto ho lze využít jen při doplňkových efektech.

Včelí vosk

Včelí vosk je nejstarší materiál využívaný pro výrobu svíček. Jeho nevýhodou je, že špatně hoří, neboť drobné pevné částičky, které obsahuje, přitahují knot, který dusí. Proto jej používáme nejlépe ve směsi s parafínem a stearinem. Poměr je nutno vyzkoušet, ale parafínu musíme dát víc než včelího vosku. Přesto si takto upravený zachovává svou barvu i vůni.

Další materiály pro výrobu svíček

K výrobě svíček ale potřebujeme i další materiály: **barvy, aroma, knoty, lepidla**

Barvy do svíček

Barvy do svíček rozdělujeme na **rozpustné** (solventní) a **pigmentové**. Správné rozlišování a správné používání je základem kvality hotového díla. Rozpustné barvy používáme všude tam, kde chceme probarvit celou hmotu svíčky. Jejich nevýhodou je, že jsou méně výrazné než barvy pigmentové a působením světla časem vyblednou.

Pigmentové barvy jsou mnohem jasnější a ani po dlouhé době nemění vzhled svíčky. Bohužel se nedají použít pro probarvení celé svíčky, protože jsou složeny z barevného práchu, což jsou mikroskopické částičky, který přitahuje knot a udusí ho. Proto se používají pro zanořování hotových svíček. Pigmentu je tady tak málo, že žádný problém nenastane.

Aromata

Aby svíčka voněla, používáme různá aroma. Ta musí být určena pro použití do svíček nebo do aromalamp. Pokud jsou určena pro jiný účel, nesmíme je do svíček použít. Rovněž tak aroma získaná z různých neověřených zdrojů mohou při hoření vyvinout nebezpečné výpary.

Aromata existují přírodní, syntetická, směsná a přírodně identická. Přírodní aroma jsou zpravidla vyrobena lisováním skutečných rostlin. Syntetická aroma jsou výrazně levnější, ale vyrábí se uměle. Směsná aroma jsou kombinací těch předchozích a přírodně identická jsou aroma přírodní, ale vyrobená z jiných, podobně vonících rostlin.

My používáme nejvíce aroma **přírodní** a **směsná**. Směsná aroma, pokud jsou získána z ověřených zdrojů, jsou kvalitní a nejpožívanější při výrobě svíček. Pokud chceme, aby svíčka voněla jen při přivonění, stačí obvykle malé množství. Pokud ale chceme, aby provoněla byt při hoření, musíme dát velké množství. Pokud v obchodě koupíme svíčku, která skutečně hodně voní, musíme počítat s tím, že je vyrobena v Číně, a podstoupit riziko, že aroma není příliš kvalitní.